

YENİ EKONOMİ'DE TEKNOLOJİNİN İŞLETME YÖNETİMİ VE GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNDEKİ DÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİLERİ

Yrd. Doç. Dr. Bilge AFSAR¹, Doç. Dr. Serpil AĞCAKAYA², Öğr. Grv. Süleyman ÖĞREKÇİ³

bilge.afsar@karatay.edu.tr

¹ *KTO Karatay Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası Ticaret Bölümü, Konya / Türkiye*

² *Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Isparta / Türkiye*

³ *Süleyman Demirel Üniversitesi,*

Yalvaç Meslek Yüksekokulu, Isparta / Türkiye

Öz: Giriş: Enformasyon ve yeni ekonomi ilişkisi küreselleşmeyi açık bir dille ifade etmektedir. Bu ifadenin altında *inovasyon* ve *girişimcilik* taşıyıcı katmanlar olarak görülmektedir. Mevcut durum içinde hiç bir işletme “*yenilik sürecinin*” –inovasyonun dışında varlık bulamaz. Üretim aşamasından Pazar aşaması da dâhil müşterinin kullanımına kadar ürünlerin tasarım, üretim ve dağıtım süreçleri inovasyonu kapsamaktadır. 1970’li yıllarda yaşanan gelişmelerin etkisiyle başlayan yeni ekonominin en önemli ivme gücü teknolojilerin mikro düzey gelişmeleriyle sağlanmış ve 1980 sonrası değişimlerin etkisiyle ulus ötesi bir aktiviteye dönüşmüştür. 1990’lı yıllar sınır ötesi Pazar olanaklarının teknoloji aracılığıyla zirveye ulaştığı bir dönem olmuştur ve finans aracılığında piyasaların akışkan hale gelmesi enformasyon ekonomisini ortaya çıkarmıştır. İnternet hem pazarın hem de finansın uluslararası akışkanlığına olanak sağlamış, stratejik odaklanmalara imkân sunarak politik yönetimlerden şirket yönetimlerine kadar geleneksel bağları geride bırakmıştır. **Amaç:** Bu bağlamda çalışmamızda; şirketlerin yeni ekonomideki konumlarının; teknolojik değişimlerle birlikte teknolojinin ve girişimcinin bu süreçteki etkili durumlarının karşılaştırılması yapılarak değerlendirilmesi, girişimciliğin temel değerleri ile yeni ekonominin incelenmesi ve tespitler eşliğinde konunun irdelenmesi, 1980 sonrası ekonomide büyüme imkânı bulan Asya ülkelerinden 1990’lı yılların ABD ve AB ülkelerine kadar teknoloji ve işletme ilişkileri ele alınması, GSMH içindeki konumlarının değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca işletme yönetimi ve girişimci arasındaki ayrımlar temel değerler eşliğinde ortaya konulup işletmeciliğin teknolojiyle ilişkisi de ayrı bir tespit konusu olmuştur. **Yöntem:** Çalışmanın yöntemi betimseldir. Böylece araştırma ve çalışmamız mevcut durumu ortaya koymaya yönelik olmuştur. **Bulgular ve Sonuç:** İnternetin endüstriyel bir sistemdeki katkısı dikey bileşenlerin yatay bileşenlere dönüşme imkânını sağlayarak etkileşimciliği ve katılımcılığı yoğun bir biçimde kurgulamada etkin olmasında yatmaktadır. Ürünlerin müşteri hizmetine sunulduğu web ortamlarının çeşitliliği, etkileşimi, farklı seçenek olanağı sağlamaları gibi yenilikleri bir arada bulundurmasıyla firma ile müşteri ilişkisini bireysel bir alana dönüştürmektedir. İnternet ortamında ticaretin yanında finans, bankacılık ve mali işlemlerin yapılmasıyla birlikte ekonominin akışkanlığı hızla artarak ürünlerin pazar döngüsünü

kısaltmıştır ve bu nedenle sürekli yeni ürün ve pazar üretimlerine gereksinimler ortaya çıkmaktadır. Bu ikisinin birlikte ortaya çıkması inovasyonun etkinliği ile yakından bağlantılıdır. Spesifik pazarlar bu etkinliğin önemli bir parçasıdır. Yenilik pazarları olarak bu sanal piyasa, ürünlerin inovasyon sürecini genişlettiği için şirketlerde teknoloji yönetimi sektörel olarak pazarlamaya dâhil olmuştur. Talep yaratmanın araçları olan yenilik pazarları ile internet siteleri, akışkanlığı güçlü tutarak denetimin ve tüketimin bir arada olmasını sağlamaktadır. Buradan hareketle pazarların tanımlanması, hedef kitlenin etkin seçimi ve ürünlerin bu çerçevede üretimi *inovasyon süreci* olarak karşımıza çıkmaktadır. İnternet sistemlerinin sektör halini alması beraberinde yeni bir endüstriyel alan üretmiş olduğu için teknoloji yönetimi şirketlerin yapısal değişimlerinde de yer edinmiştir. Yeni ekonomide şirketlerin akışkanlığıyla değişen şirket yönetimlerinde girişimciliğin önemli tarafı tek bir alana değil çoklu etkinliklere uyum sağlayabilecek yeteneğin kurumsallaşmasıyla ilgilidir. Dikey ilişkilerin hiyerarşi yönetiminde örgütlenen modern şirketler yerini yeni ekonomide yatay ve çoklu ilişkilere bırakarak girişimciliğin tarihsel misyonunu yeniden dönüştürmüş, işletme yöneticiliği ön plana çıkmıştır. Refahın yeniden tanımlandığı ve bireysel faydanın öne çıktığı günümüzde girişimci ile şirket yöneticisi arasındaki ayrım doğrudan küresel sistemin yerelleşmeyle farklılaştığı konuma işaret etmektedir. Bu konum; teknoloji aracılığında küreselleşen finans ve döviz politikalarının reel ekonomiden ayrılarak küresel bir güç odağı haline gelmesi ile yakından ilişkilidir. Sayısal etkinliğin bilgisayar teknolojileri aracılığıyla güç kazanması ekonomi ve finans ilişkisinin ayrışmasını sağlayarak mali ve tasarım ilişkisinde maliyetlerden öngörülebilirliğe kadar nesnel ve nicel verilere ulaşmayı sağlamaktadır ki teknoloji insan merkezli yapılanmaların yerinin dijital sistemlere terk edilmesi sonucunu ortaya çıkarmıştır. Yeni ekonomide şirket yönetimi girişimciliğin alt kademesinde konumlanmıştır ve girişimci küresel bir etken olarak Pazar yöneticisi haline dönüşmüştür. Farklı birimlere dönüşen girişimcilik için yenilik ortak paydadır. Girişimcinin şirket yönetiminden farklı olarak kategori sahibi olmasında önemli etken özgürce risk alabilen, esnek, hayal gücü geniş olmalarıyla hiyerarşi dışında kalmalarıdır. Esnekliğin her alanı kapsadığı yeni ekonomide girişimci belli bir alanda uzman olarak; akışkan, etkileşimci ve risk alabilen bir konuma sıkı bir şekilde bağlıdır. İnovasyon ve girişimcilik teknolojinin etkisiyle yakın ilişki içinde olmak durumundadır. Girişimci yaratıcı kişiliğe sahip olarak sürekli pazar arayışında olmalı ve mobilize olmaya yönelmelidir. Şirketlerin yönetim merkezleri dışında Pazar arayışlarından örgütsel yeniliğe kadar girişimciliğin temel güdüsü yeni ürün, Pazar, finans, teknoloji ve fırsatlar peşinde koşması yeni ekonomiye uyum sağlamak adına önemli bir yere sahiptir. Tarihsel gelişimi izlendiğinde girişimci durağan sistemlerin aksine dışa açık, kapsayıcı yani küresel, esnek ve farklılıklarla birlikte olmaya yönelik değişime sahiptir. Şirketlerin yeni ekonomide sahip olduğu konum ile girişimciliğin şirket yönetimlerinde sahip olduğu konum paraleldir. Örneğin her ikisi de sürekli rekabet olanakları bulmak için teknolojiyle yakın teması aralıksız sürdürmek durumundadır. Ayrıca teknolojinin üretim ve tüketim ilişkilerini yeni pazarlara yaymak ve yeni ürünler vasıtasıyla karı maksimize etmek durumundadırlar. Sonuç olarak işletmeler artık stratejik birer birime dönüşerek uluslararası pazarların yöneticisi olmuşlardır ve bu gücü büyük oranda teknolojiye borçludurlar.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Yeni Ekonomi, Enformasyon, inovasyon, girişimci